

Poldernimf

Jaargang 25
Nummer 1

Vliegvisclub
De Poldervlieg

Redactie en Bestuur

Vijfentwintigste jaargang, nummer 1, jaar 2015

Huisorgaan van de Poldervlieg
Vliegvisclub in St.Pancras en omgeving
Website: <http://www.depoldervlieg.nl>

Redactie:

Jelke Boersma
Ruard Janssen
Frits van Merkenstein
Dirk Barendregt
Bart de Steenhuijsen Piters

Fotografie:

Angelica van Merkenstein, Jan Spruit, Ruard Janssen en Jelke Boersma

Technische realisatie:

Ruard Janssen en Bart de Steenhuijsen Piters

Redactie adres:

Bart de Steenhuijsen Piters
b.d.steenhuijsen.piters@kit.nl

Bestuur van de Poldervlieg:

Willem Gravemaker (voorzitter)	072-5641696
Din van Nieuwenhuizen (secretaris)	06-54261327
Erik van Soest (penningmeester)	072-5114701

Secretariaat:

Din van Nieuwenhuizen
Zuidje 15
1636 XB Schermerhorn
secretarispoldervlieg@gmail.com

De redactie en het bestuur zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van dit blad. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en bijdragen in te korten.

Inhoud

Redactie en Bestuur	2
Van de Redactie	4
Tussen Vlieg en Netje: voornemens deel II	5
Reisverslag: Veni, Vidi, Foetsie	8
Mag ik u wat vragen?	11
Visverslag: Baggelhuizen in Neopreen	17
In Memoriam: Fred Schmidt	20
Catch 'n Release	21
Op Sterk Water: de Beverkoog	26
Boekbespreking: Klein maar Fijn	31

Van de Redactie

De eerste redactievergadering van dit jaar vond plaats onder genot van sloten Belgisch bier en volle borden hazenpeper. De stemming was (dus) goed en zo bespraken wij de ambities van de redactie voor 2015. Halverwege de hazenpeper kwam ter sprake dat het een jubileumjaar is: de Poldernimf bestaat officieel 25 jaar. Dit gaan wij vieren met een bijzonder jubileumnummer, waarover later dit jaar meer informatie.

Ik realiseer me dat het blad negen jaar na oprichting van de club in 1982 verscheen. In die eerste periode had de club nog geen betalende leden en de eerste zeven jaar werd af en toe een A4-tje uitgebracht. Daarna werd er wat gepubliceerd dat 'Info' heette en als prenataal stadium van de Poldernimf gezien kan worden. Ruurd heeft nog No.2, een waar 'collectors' item', daarvan gevonden. In 1991 verscheen, negen jaar na oprichting, de eerste Poldernimf.

Twee jaar geleden vierden we nog het 30-jarig club jubileum. Had de club zeven jaar na haar oprichting een dusdanig momentum bereikt dat er een blad voor kon worden opgericht? Hoeveel leden waren er toen en wat was de functie van de Poldernimf? Als huidige hoofdredacteur weet ik eigenlijk veel te weinig van de geschiedenis van ons blad. En wat is er niet veranderd in die 25 jaar. In de tachtiger jaren stond de Nederlandse vliegvisserij nog in de kinderschoenen. Kees Ketting, Jan Schreiner en andere grondleggers van het vliegvissen in de polder waren nog volop aan het experimenteren om Engelse technieken voor de kalkstromen aan te passen aan onze vaarten en sloten. Ook in onze club werd er volop toegepast en van elkaar geleerd. Waarschijnlijk voorzag de jonge Poldernimf vooral in die behoefte: informatie voorziening over alles wat met de vlieg mogelijk was. In tijden dat er nog geen internet was en de Nederlandse Vliegvisser geen glossy uitvoering had, speelde de Poldernimf een heel andere rol dan tegenwoordig.

Dit jaar gaan we dus terug in de tijd, maar kijken we ook naar wat de leden van de Poldervlieg nu en in de toekomst van de Poldernimf verwachten. Want 25 jaar oud, het clubblad is jong genoeg voor continue aanpassing en vernieuwing. Wij zullen dat in het jubileumnummer laten zien, maar ook in onze reguliere edities. Kijk maar eens in dit eerste nummer van het jaar, met een nieuwe rubriek 'Catch 'n Release' waarin wij boeiende en relevante stukken uit andere media halen en toelichten voor gebruik door onze leden. Noem het een helpende hand in tijden van over-informatie. Helemaal in de geest van de tijd waarin we nu leven. De Poldernimf is..... hartstikke jong!

Bart

Tussen Vlieg en Netje: voornemens deel II

In nummer 1 van jaargang 24 beschreef ik een aantal goede voornemens met betrekking tot vistechnieken, stekkenonderzoek en patronen. Zoals vaker wham niet alles tot ontwikkeling, soms gewoon `daarom` niet, of ook wel door factoren als het weer, gedrag vis of plekken waar je opeens niet meer vist. Toch is er genoeg gebeurd waar ik wat van geleerd heb of die leiden tot een *upgrade* van mijn goede voornemens uit 2014.

1. Met de droge vlieg op de rivier

In Wales zou het gaan gebeuren en het streven was om te komen tot `one pattern fits all`. Met vier allround patronen, dus al drie teveel, reisde ik eind mei naar de Dee in Wales maar helaas bleek de aanwezige vlagzalm niet enthousiast te reageren op droge vliegen. Een uitzondering was Mark die een hele mooie vlagzalm van 50 cm ving op een droge Palmer Pink!! Tag. Zelf ving ik naast wat kleinere vlagzalm en forel drie mooie vlagzalmen van tegen de 50 cm, maar alles op een spider met een 2 mm goudkraaltje. Dit jaar ga ik weer naar Duitsland en naast de streamer zal ik dan weer de droge vlieg een kans geven mij enthousiast te maken. Nog een klein zijspoor: ik vond het ook niet zo moeilijk het streamervissen los te laten omdat Engeland niet echt bekend staat om het succesvolle streamervissen. Echter, in de herfst haalde ik een dvd van Oliver Edwards over streamervissen op de Wharfe, nr. 79, uit de videotheek. Deze bekende vliegvisser gaf een boeiende lezing over het streamervissen op de rivieren, inclusief twee leuke patronen. Dat had nog een gevolg. Hij gebruikte een drijvende lijn met sinktip. Ik was daar nooit zo enthousiast over omdat ik ze waardeloos vond werpen maar ik besloot met het oog op het baarsvissen met streamers een # 4 Sinktip van A en M een kans te geven, voor 13 Euro geen grote gok. Tot mijn verbazing wierp deze lijn prima, het sinktip gedeelte zinkt snel af en is het nu mijn favoriete lijn in de grachten en singels. Ik weet ook al zeker dat de lijn in de zomer mee gaat naar het Alkmaardermeer.

2. Ander water voor de zomer

Zomers vissen blijft lastig, het water is troebel, er is te veel begroeiing in of aan het water, het is druk vanwege badgasten, honden etc. Ik had mij echter voorgenomen een aantal stekken te testen op hun mogelijkheden voor baars c.q. het poppervissen. Met poppers heb je wat minder last van begroeiing in het water of troebel water.

- **Kanaal Kolhorn.** Ben ik een keer geweest, matige vangst en zeker dichtbij Alkmaar, dat wil zeggen fietsafstand, is de waterkant moeilijk toegankelijk. Niet voor herhaling vatbaar.

- **Beverkoog, het hoge water.** Veel meer begroeiing aan de kant dan ik had ingeschat, in de zomer te weinig ruimte om er een avond door te brengen. Misschien nog wel in combinatie met de Vroonermeer.
- **Vroonermeer, het meer en de 'binnen-bakken'.** Deze zomer stond er door de zachte winter in de binnen-bakken zoveel begroeiing dat er zelfs met een popper niet te vissen was. Dit jaar is er al veel meer afgestorven, dus volgend jaar opnieuw een kans. Het Vroonermeer zelf kent maar weinig plekken om van de kant te vissen en de plekken die er zijn worden al snel bezet door zwemmers en hangjeugd.
- **Geestmerambacht.** Lukte er dan niets afgelopen zomer? Toch wel, de vangsten in het Geestmerambacht namen toe, met de popper ving ik zelfs tot half september vis. Niet groot, wel meestal maatse exemplaren. Later kreeg ik de tip dat er in de haffen aan de oostkant tot laat in het jaar veel baars zwom en dat klopte, zelfs begin november was er nog baars te vangen. Het was toen al te laat voor een popper, want dat is iets voor deze zomer om dan met een waadpak verder het water te gaan en de strandzitters en wandelaars wat te ontlopen.

3. *Oppervlakte en 'emerger' streamers voor het Alkmaardermeer*

Tsja, en toen ging het dit jaar eerst tot eind juli/begin augustus heel moeilijk op het Alkmaardermeer met de baars. Vervolgens gingen we ze van de ene op de andere trip heel goed vangen deden ze het amper op oppervlaktevliegen, dus ook niet op de popper. Zelfs vissend op zichtbaar jagende baars leverde maar enkele vissen op waarna de baars weer 1 ½ - 2 meter de diepte opzocht. Ik experimenteerde nog wel wat, maar als je vismaat met een zinklijn wel grote baars achter elkaar vangt, tot ruim 39 cm en jij niet dan..... Het voornemen krijgt echter een tweede kans. Het zou nog wel kunnen zijn dat we beduidend ondieper moeten vissen in de maanden juni en juli, hooguit een meter en uit ervaring weet ik dat daar de plantengroei vraagt om drijvende, heel langzaam zinkende of ondiep duikende vliegen. Vliegen binden met Fritzchenille kan daarbij helpen, het heeft een laag soortelijk gewicht en zinkt naar mijn idee daardoor dus minder snel af dan een kop met gewone chenille of natuurlijke dubbing. Het heeft nog een voordeel, als je Fritzchenille van bijvoorbeeld 10 mm op een haak 6 of 8 zet, kan je er naar eigen inzicht profielen in knippen. In een volgend nummer zal ik aandacht besteden aan de toepassing van Fritzchenille voor twee zomerse baarspatronen.

4. *Baars vissen in de winter*

Dit was een sociaal en vistechisch probleem. Hoe combineer je namelijk in de winter het nimfvissen van je vismatten met jouw voorkeur om met streamers op roofvis te vissen, gezien het verschil in snelheid van verplaatsen. Je kunt je richten op baars in plaats van snoek, wat een prettig deel van de oplossing is. Maar ik vond het juist moeilijk om in de winter baars

te vangen op streamers. Deze indruk wordt in veel boeken bevestigd, omdat daaruit blijkt dat baars tot 35 cm in de winter zich meer voedt met larven. Het betreft vaak grote insectenlarven van 3 tot 4 cm die in de winter actief zijn zoals de larf van de libelle, glazenmaker en de slijkvlieg. Ik heb ijverig vliegen gebonden voor deze winter Foto van 'Popeye' door Angelica van Merkenstein maar vervolgens speelde het sociale probleem deze keer amper, mogelijk door een andere keuze van viswater, en vervolgens ving ik baars en snoek door elkaar met mijn kleine streamers die toch echt het meest een visje imiteren. Wel valt mij iets op en dat is dat de baars zich beter laat vangen aan een langere leader met een drijvende lijn. Een aanbidding vlak boven de grond en tergend langzaam binnen vissen levert vaak treuzelende en trage aanbeten op die na aanslaan veroorzaakt worden door soms heel mooie baarzen tot 30 cm. Je hebt een drijvende lijn nodig om de streamer op de juiste diepte te houden, langzaam te kunnen vissen en om de aanbeten te zien. Een intermediate lijn zinkt toch af en is hiervoor dus niet geschikt. Om die kleine bewegingen nog beter te kunnen zien heb ik over de eerste 1 ½ meter van mijn oranje vliegenlijn om de 10 cm zwarte streepjes gezet. Ik gebruik in polderwater consequent een staaldraadje, ook bij kleine streamers, dus kan je er altijd voor kiezen om voor of na het uitkammen van de stek op baars de streamer wat sneller, dus hoger, binnen te vissen om te kijken of er eventueel snoek actief is.

Tenslotte, een artikel in deze vorm biedt de mogelijkheid voor een vast terugkerend eerste kwartaal item in de Poldernimf. Ook al zijn er voornemens en experimenten die negatief afgesloten moeten worden, er blijven er nog voldoende over waar op basis van voortschrijdend inzicht een herkansing zinvol is, nog los van nieuwe 'projectjes'. Ik richt mij natuurlijk wel op technieken, het water en de vissoorten die mij bezig houden, vliegvissen is nu eenmaal een hoogst individueel gebeuren. Maar als elk Poldervlieg lid een tip of zelfs vonkje van inspiratie eruit haalt, is dat al winst. Als ik tegenwoordig

een boek over vliegvissen koop en ik haal er een goed idee uit vind ik dat al een meevaller!!!

Frits van Merkenstein

Reisverslag: Veni, Vidi, Foetsie

Na zijn snelle overwinning op de koning van Pontus (47 v. C.) meldde de Romeinse keizer Caesar aan de Senaat het volgende bericht: 'Veni vidi vici' (ik kwam, zag, en overwon). Bij het schrijven van dit verhaal, moest ik aan deze uitspraak denken. Ik zal hieronder uitleggen waarom.

Milco en ik vertrokken op vrijdagavond 19 september 2014 in zijn nieuwe Skoda hoopvol naar het mooie Sauerland om te gaan vissen in de Aar. Gesterkt met veel informatie van Martin de Ligst en Ruard over vliegen, stekken, hotels enz. kon er weinig misgaan. Vooral Milco was vol vreugde aangezien hij, door zowel privé- als zakelijke omstandigheden, twee jaar niet op stromend water had kunnen vissen. Maar ook ikzelf had er zin in, temeer daar ik op dinsdag 16 september na meer dan 38 jaar trouwe dienst de politie vaarwel had gezegd. Een mooi begin van een hopelijk lange en gezonde pensioenperiode.

Toen wij het gebergte van Sauerland binnen reden, begon het te misten, maar met behulp van de navigatie kwamen wij veilig via de bochtige binnen weggetjes aan bij Hotel Zum Oesterntor in Medebach, het hotel dat Martin had aanbevolen. Wij hadden zes uur gedaan over 400 kilometer. Voor de schrik van het bochtige rijden met weinig zicht en de relatief lange reis namen wij maar snel een biertje in de gezellige en volle bar. De volgende ochtend om 7 uur namen wij het meest uitgebreide ontbijt dat ik ooit in Duitsland heb gezien - en ik heb er heel wat gezien. Daarna reden wij via een slechte weg vier kilometer in oostelijke richting naar Fischzucht Wagner. Herr Wagner beheert daar een fiks aantal visvijvers, met ook meervallen en steuren, waar hij forellen kweekt, verkoopt en uitzet in de Aar. Deze rivier loopt langs zijn complex en voorziet hem van vers water voor zijn putten. In totaal heeft hij de visrechten voor 15 kilometer rivier en kennelijk heeft hij de laatste jaren bijgekocht, want 6 kilometer stroomop staat dit niet op zijn kaartje afgebeeld. De Aar is in haar totaliteit maar 27 kilometer lang (bron: Vliegvissen in Duitsland), dus daarmee grotendeels in bezit van Herr Wagner. Via email hadden we voor drie dagen vergunningen besteld en via IBAN betaald, dus uitschrijven ging snel. Gelukkig had ik de rekening uitgeprint, want daar vroeg hij nadrukkelijk om. Meteen daarna spoedden wij ons via een boerenpaadje

naar de eerste stek. We troffen er een mooie rivier aan maar die is, zoals het in het eerder vermelde boekje staat, niet voor beginners. Je moet de rolworp goed beheersen, want je vist vrijwel overal onder de bomen. De Aar heeft daarmee een heel ander karakter dan bijv. de Kyll in de Eifel. De rivier loopt door een doodstil dal, waar geen weg of spoorlijn doorheen kruist, en heeft alleen boerenpaden die afgewisseld worden met een sporadisch weilandje. Er is ook veel woest gebied en ongeordende natuur. Overal zie je *Hochsitze*, jachthutten (iets voor Mark!). Eenmaal aan de rivier zagen we dat het water tamelijk bruin was vanwege eerdere regenval, dus begonnen wij stroomaf met nimfen te vissen. Gelukkig hadden we allebei waadstokken bij ons, want er zitten op sommige plekken diepe putten in de rivier. Een onbekende rivier met bruin water kan dan erg gevaarlijk zijn.

Al snel haakte Milco een mooie bruine forel. Dat gaf de burger moed. Mijn eerste vis was klein maar de tweede maakte een hoop goed. In een soort diepe S bocht dook er iets op mijn beetverklikkertje en na enig experimenteren met vliegen haakte ik daar een hele mooie bruine forel, die erg lang vocht voordat hij in het net lag. Vanwege de regen had ik mijn camera in de auto gelaten, waar ik natuurlijk spijt van kreeg na zo'n mooie vangst van een exemplaar met prachtige rode stippen. Hij zwom rustig weg nadat ik hem weer los liet. Uiteindelijk gingen we om 11.30 lunchen en toen had Milco er twee gevangen en ik drie. Tijdens het verorberen van de uit het hotel meegebrachte broodjes begon het in de verte te donderen en bliksemen. Dat weer naderde ons gestaag en al snel barstte er een enorme hoosbui boven ons los. We keken elkaar aan met de vraag wat nu? Wij besloten dan maar het parcours te verkennen en reden met de auto naar het noorden, stroomopwaarts langs de rivier. Op een gegeven moment waren we in Eppe, waarvan het ons niet meer duidelijk was of dat nu wel of niet onder de vergunning viel (later zei Herr Wagner dat het nog kilometers verder doorliep). Wij en andere automobilisten moesten stoppen vanwege de slagregens. Het water vermengd met modder liep over de wegen en wij keken of daar soms geen forellen stegen :-). 's Avonds hoorden wij dat in Eppe veel kelders waren ondergelopen! Al met al vreesden wij voor een bruine Aar. Die middag hebben we toch geprobeerd te vissen nadat het om 14 uur weer droger werd en de zon zich weer liet zien. Maar het was zoals Herr Wagner zei: *Kaka!* Wij haakten dan ook niet meer dan afgevallen bladeren en zijn toen maar naar Medebach gereden waar wij lekker gegeten en gedronken hebben.

's Nachts bleef het droog, dus verwachtten wij dat het water dankzij de korte lengte van de rivier de volgende dag wel weer beter zou zijn. Wij namen hetzelfde ontbijtje en om 9 uur stonden wij weer aan het water, dat er inderdaad beter uitzag, zij het nog niet helder. Wij tuigden onze hengels op en jawel, daar vielen de eerste druppels weer. Wij zetten toch keihard door en

gingen het water in. Na anderhalf uur had ik een kleintje en Milco niks, behalve een aanbeet. Wij beraadden ons en besloten ermee te kappen. Herr Wagner begreep het volkomen en zegde twee dagen tegoedkaarten toe voor een volgende keer. Wij betaalden het hotel en gingen in de stromende regen op huis aan. Eenmaal afgedaald uit Sauerland ging de zon schijnen. Ja, het Sauerland is een mooi land als de zon schijnt, maar het is niet voor niets zo groen en zo nat met zoveel riviertjes....

Op de terugweg parafraseerde Milco eerdergenoemde Julius C als volgt: Veni vidi foetsie! Dat de humor er niet onder leed, blijkt uit twee anekdotes. Milco's vrouw Ellen had zijn waadschoenen ter reparatie aangeboden bij een schoenenbar, met een verhaal erbij wat het voor schoenen waren en dat er neopreensokken ingingen enz. De man knikte dat hij het snapte, maar bij het afhalen, zei hij 'ik garandeer niet dat ze waterdicht blijven!'. Een andere anekdote: op de eerste avond vertelde ik bij een biertje in Zum Oesterntor aan de eigenaar Herr Lübbert dat zijn zaak was aanbevolen door Martin van onze club. 'Aha' zegt hij, 'ken je ook Koops?'. Ik vertelde hem dat hij ook clublid is en dit jaar wereldkampioen is geworden in Zuid-Amerika. Herr Lübbert vertelde me dat hij daar vorig jaar heel veel kwam om te trainen (ik denk: dat heeft geholpen dus) en dat hij nog een overnachting van hem tegoed had. Hij rommelde wat bij de kassa in een stapel bonnetjes en gaf mij een bierviltje(!) met daarop 'Koops € 38 gut'. Ik zal het René op de volgende clubavond overhandigen.

Jan Spruit

Mag ik u wat vragen?

Toen Lee Wulf in 1953 gevraagd werd wat de beste innovatie was op vliegvisgebied antwoordde hij resoluut 'de tippet'. In die tijd was een trekkracht van een 0,91 kg voor een 0X leader de *top of the bill*. Sindsdien zijn de ontwikkelingen niet stil blijven staan en nu behalen de dunste tippetts het dubbele waar Lee in 1953 uiterst content mee was. Maar wat toen een issue was, is nu nog steeds een belangrijk punt van aandacht. De juiste tippet vergroot de kans om een vis te kunnen haken. Maar ook het risico om die *once in a lifetime* kanjer daarna te verliezen. In dit artikel ga ik de diepte in met het tippet materiaal en probeer ik helder te krijgen wat nu beter is: fluoro-carbon of nylon.

Ter voorbereiding op dit artikel heb ik een mini-enquête onder leden gehouden en ik wil iedereen bedanken die gereageerd heeft. Stroft nylon, Frog-hair fluoro-carbon, Shogun nylon en Rioflex nylon zijn de merken die gebruikt worden door de leden. Leuk om te zien dat ieder zijn eigen theorie en uitgangspunten heeft bij de tippet keuze. Daarmee wil ik zeggen dat het ene clublid fluoro-carbon gebruikt voor de nimf en nylon voor de droge vlieg en het andere lid dat precies omgekeerd doet. Kortom, ik heb geen definitief resultaat verkregen als het gaat om de aanpak en de ervaringen. Tijd om de keuze tussen tippet materialen verder uit te diepen.

Nylon en fluoro-carbon

Nylon is een uitvinding van de firma Dupont en bestaat al sinds 1937. Het materiaal was bedoeld als garen om er imitatiezijde van te weven voor de mode-industrie. Gedurende de oorlog zijn er vele vierkante kilometers parachutestof van geweven en na de oorlog kwam de productie van nylon dameskousen tot bloei. In die periode werden de nylon garens ook verder vervolmaakt en gebruikt als vislijnen. Het boek *Flitsend Nylon* van Jan Schreiner geeft een compleet relaas hoe nylon in Nederland werd geïntroduceerd.

Pas in 1972 komt er een nieuw materiaal met de naam PVDF op de markt dat het marketingtechnisch vooral van de vermeende onzichtbaarheid moet hebben. Dat materiaal wordt bekend onder de naam fluoro-carbon en omdat het uitermate prijzig is, laat de grote toepassing in de hengelsportwereld nog op zich wachten. Tot de dag van vandaag is nylon nog steeds niet uit de winkelschappen verdwenen en zijn er volksstammen die, al dan niet om nostalgische redenen, zweren bij dit materiaal. Maar inmiddels zijn er ook vliegvissers die fluoro-carbon omarmen en er uitermate goede resultaten mee boeken.

Er zijn verschillende merken fluoro-carbon op de markt, ook in verschillende prijsklassen. Fluoro-carbon kan je testen door een stuk van ongeveer 50 cm van het spoeltje af te nemen en deze dan tussen je handen te verfrommelen. Pak dan een leaderstrekker, of gebruik je duim en wijsvinger, en trek de fluoro-carbon met dezelfde druk van je vingers of leaderstrekker in één beweging strak. Als dat lukt heb je fluoro-carbon van goede kwaliteit in handen. De (gesuggereerde) kenmerken en voordelen van fluoro-carbon ten opzichte van nylon op een rijtje:

- lagere lichtbrekingsindex (onzichtbaar!)
- hogere dichtheid (zinkt gemakkelijk)
- neemt geen water op (trekkracht en knoopsterkte is altijd gelijk)
- soepelheid verandert onder water niet (stabiele prestaties)
- minder 'geheugen' (lijn ligt mooi gestrekt in het water)
- minder rek dan nylon (betere beetindicatie)
- ongevoelig voor daglicht (geen verzwakking van de lijn door UV-straling)
- harder oppervlak (slijtvaster)

Wij gaan deze eigenschappen eens nader onderzoeken en stellen ons de vraag: wat is er nu beter, nylon of fluoro-carbon?

Brekingsindex en zichtbaarheid onder water

Een belangrijk argument van veel vissers om voor fluoro-carbon te kiezen is dat het onzichtbaar zou zijn onder water. Deze claim is gebaseerd op het feit dat de brekingsindex nagenoeg overeenkomt met dat van water. De brekingsindex van water is 1.33. Nylon heeft een brekingsindex van 1.58 en fluoro-carbon heeft een brekingsindex van 1.42. Technisch is er een duidelijk verschil, maar wat betekent dat in de praktijk? Ik heb de proef op de som genomen en heb mijn fluoro-carbon onder water gehouden naast de standaard nylon. Fluoro-carbon was voor mij in dezelfde omstandigheden even zichtbaar als de nylon. Ik had verwacht dat de fluoro-carbon absoluut onzichtbaar was, maar dat bleek niet het geval te zijn. De uitslag overtuigde mij niet echt en wellicht speelt de kwaliteit van de fluoro-carbon een rol in de zichtbaarheid. Maar door wat rond te googelen kwam ik er achter dat meer mensen diezelfde ervaring hebben, ook met topmerken. Het menselijk oog kan fluoro-carbon dus wel zien onder water.

Of de vis dat verschil kan zien is ooit getest in een bassin met tonijnen. Tonijn is van nature erg lijnschuw en daarmee de ideale testvis. In het bassin waren lijnen gespannen van fluoro-carbon en van nylon. Er werd bijgehouden hoe vaak de vis tegen de verschillende lijnen aan zwom. De tonijnen in dit bassin

ontweken vaker dan niet de nylon lijnen (die konden ze dus zien) en stoten vaker dan niet tegen de lijnen van fluoro-carbon (die konden ze dus niet zien). De ervaring (empirisch) van veel vliegvisser is dat het vissen met een fluoro-carbon tippet een voordeel biedt. Of het zo is dat de vis de lijn niet ziet, of niet verschrikt wordt door de schittering blijft een vraag die ik niet kan beantwoorden.

Het drijfvermogen en de dichtheid

Zelfs de minst slimme forel zal een droge vlieg weigeren wanneer de kronkelende tippet op het water zichtbaar is. Wij vliegvisser begrijpen dat en lossen dat op door de tippet in te smeren met 'leader sink'. Een minieme hoeveelheid kleiachtige pasta zorgt dat de tippet door de oppervlaktespiegel van het water zakt en geen glinsteringen meer veroorzaakt. De aanbeten nemen toe totdat de pasta is weggespoeld. Een oplossing zou zijn dat de tippet uit zichzelf zou zinken. Om te bepalen of iets blijft drijven kunnen wij de soortelijke massa (massa per volume) van dat materiaal met die van water vergelijken. De soortelijke massa van water is op 1.00 gesteld. Alle materialen met een soortelijke massa kleiner dan 1.00 blijven drijven en alle materialen met een grotere massa zullen dus zinken.... In elk geval geldt dat in theorie.

De samenstelling van het tippet materiaal bepaalt de soortelijke massa. Die van nylon ligt ongeveer tussen 1.05 en 1.10 en daarmee is het iets zwaarder dan water. Maar dit betekent nog niet dat nylon daarmee zinkt - in elk geval niet snel. De oppervlakte spanning van het water voorkomt dat de tippet naar beneden zakt. De oppervlakte spanning is het beste voor te stellen als een elastische film en het contactoppervlakte van de tippet is te groot om hier doorheen te breken. Door een verzwaarde nimf of door een kabbelende stroom water zal nylon zinken, maar wel heel erg langzaam. De soortelijke massa van fluoro-carbon ligt tussen 1.75 en 1.90 en daarmee is het zwaarder dan nylon. Maar is het dan ook zwaar genoeg om snel door de oppervlaktespanning van de waterfilm te breken? Het antwoord is nee, dat is het niet en zeker niet in de kleine diameters waaruit de tippet bestaat.

Fluoro-carbon biedt dus geen direct voordeel bij het vissen met de droge vlieg. Om te zinken is evengoed het potje 'leader sink' nodig. Bij het vissen met nimfen die diep worden aangeboden is fluoro-carbon wel een voordeel. Eenmaal door de oppervlaktespanning zal de nimf sneller afzinken en dus (iets) eerder op visdiepte zijn dan met een nylon tippet.

Water absorptie

Nylon heeft een belangrijk verschil ten opzichte van fluoro-carbon. Nylon neemt ongeveer 10% van zijn gewicht aan water op. Dat heeft voor- en nadelen. De pluspunten zijn: nylon dat water heeft geabsorbeerd wordt

soepeler en knoopt makkelijker. Er zijn ook nadelen: nylon neemt in diameter toe, de breeksterkte neemt af met ongeveer 20% en de rek van de tippet neemt toe met 25% tot 30%. Fluoro-carbon absorbeert ook water, maar dat is een te verwaarlozen hoeveelheid. Afhankelijk van de samenstelling is dat minder dan 0,05% van het gewicht. Er zijn dan ook geen fysieke veranderingen wanneer de tippet langdurig in het water heeft gelegen.

Hoewel nylon in droge toestand sterker is dan fluoro-carbon wordt na een halfuurtje vissen dit voordeel tenietgedaan. Nylon is dus niet veel sterker dan fluoro-carbon bij gelijke diameter. Let op! de treksterkte op de verpakking van nylon is altijd in droge toestand gemeten.

De sterkte van natte knopen

Knopen die er echt toe doen zijn de knopen die nat zijn. De belangrijkste knoop verbindt de vlieg aan de tippet, die zich in de buurt van de vis bevinden en met het dunste materiaal zijn gemaakt. Nylon heeft een licht voordeel ten opzichte van fluoro-carbon. Testen tonen aan dat nylon breekt bij de knoop bij een trekkracht van ongeveer 80%. Fluoro-carbon komt daar bij in de buurt met een trekkracht van 75%. Natuurlijk varieert dit enigszins bij de verschillende diameters en merken.

Statistisch is er dus een verschil, maar in de visserspraktijk maakt dit niet zo veel uit. Voor de meeste vissers wordt de knoopsterkte meer bepaald door de kwaliteit van de gemaakte knoop dan van de materialen waarvan de knoop gemaakt is. Omdat fluoro-carbon harder is dan nylon is het van het grootste belang de knoop zorgvuldig en aaneengesloten te maken. Het is wel een gegeven dat knopen van tippet naar tippet zwakker zijn dan knopen van tippet naar vlieg. Dat pleit ervoor om de tippet via een klein leaderringetje te verbinden aan de leader.

Flexibiliteit

Fluoro-carbon heeft het voordeel dat het redelijk stijf is. Dat is gunstig voor de leader die dankzij deze stijfheid goed werpt en overslaat. Ook zal de leader minder snel zijn vorm verliezen en kringelen als er windknopen in gegoid worden. Knopen kunnen dus relatief gemakkelijk verwijderd worden.

Rek

Nylon en fluoro-carbon rekken onder droge omstandigheden ongeveer even ver uit bij dezelfde belasting. Nylon is beter in staat om na de belasting weer terug te keren in zijn oude vorm. Een voorbeeld: een stuk nylon van een meter wordt door een belasting uitgerekt tot 1.10 m. Na het wegnemen van deze belasting is de lengte van het nylon toegenomen met 2.00 cm. De permanente verlenging is dus 2%. Eenzelfde stuk fluoro-carbon van gelijke diameter dat

ook tot 1.10m wordt opgerekt door dezelfde belasting heeft daarna een lengte van 1.08 m hebben. Een toename dus van 8%. Fluoro-carbon rekt bijna volledig blijvend uit. Nylon adepten zijn blij met de rek die nylon geeft. Het biedt een voordeel want het kan werken als een 'shock absorber' bij heftige aanbeten of het bruuske aanslaan van een vis. Fluoro adepten zijn blij met de minimale rek die fluoro-carbon heeft (na een eerste belasting). Het registreert ook de kleine aanbeten veel beter doordat deze direct worden overgebracht. Vergeet niet dat de elasticiteit van nylon toeneemt naarmate deze meer water absorbeert. Hou daar rekening mee met zeer lange tippets.

Invloed van UV-licht

Nylon monofilament is gevoelig voor UV-straling. Tests tonen aan dat nylon 20% van haar treksterkte verliest in de eerste 100 uur dat het wordt blootgesteld aan UV licht. Nu gaan de meeste tippets geen 100 uur mee en de getaperde leaders hebben een veel hogere breeksterkte dus wat is de *big deal* rondom de degeneratie van de treksterkte? Niet zo veel dus, maar bekijk het in de samenloop van factoren. Combineer de treksterkte vermindering met 20% verlies van treksterkte door de wateropname en verzakking van de knoopsterkte, dan is de kans op verlies van die ene kapitale vis behoorlijk toegenomen. De kwaliteit van fluoro-carbon wordt daarentegen niet beïnvloed door UV-licht. Er treden geen problemen op als wateropnamen dus fluoro heeft in de tijd voordelen ten opzichte van nylon.

Slijtvastheid

De materiaaldichtheid van fluoro-carbon is groter dan die van nylon en dat maakt dat het beter bestand is tegen doorschuren. Dat kan gebeuren in water met obstakels zoals stenen en rotsen in rivierbeddingen. Het testen van schuurbestendigheid is een nogal moeilijke opgave en het is maar de vraag of deze factor de keuze tussen nylon en fluoro-carbon zal beïnvloeden.

Mijn conclusie

Uit bovenstaande een conclusie trekken, is de minst eenvoudige paragraaf van dit artikel. Is er een eenduidig antwoord dat hout gaat snijden? Het antwoord is: nee. De voordelen die fluoro-carbon bieden zijn er, denk aan de lage rekbaarheid, de mooie overslag en de slijtvastheid. Maar daar tegenover staan ook de voordelen van nylon, zoals de rek (schokdempereffect), de knoopvastheid en het soepel worden naar mate er mee gevist wordt. Wanneer de knopen goed gelegd worden is een fluoro-carbon tippet minstens zo sterk als de nylon tippet. Qua onzichtbaarheid maakt fluoro-carbon zijn belofte niet waar en het zinkt ook niet echt sneller dan nylon. Een voordeel van nylon is het degenererende effect onder invloed van UV-licht. Ik denk namelijk dat lijnen van fluoro-carbon die tot in de eeuwigheid goed blijven tot vervelende gevolgen voor dieren kunnen leiden. Nylon is wat dat betreft vriendelijker, het

breekt uiteindelijk af in kleine stukjes. Op basis van kostprijs is nylon uiteindelijk de winnaar. Maar wanneer je nu die ene vis mist omdat het licht een schittering in jouw tippet veroorzaakt, of omdat die vis jouw tippet kan zien, is het dan niet slim om juist wel met fluoro-carbon te vissen? Alles samenvattend bevestig ik wat er ook in de mini-enquête naar voren kwam: nylon is prima spul, fluoro-carbon is goed bruikbaar op plaatsen met grote hengeldruk of op erg zonnige dagen. Dan zeggen de woorden van Jan Spruit genoeg: **'It's the driver, not the fly (or in this case: the tippet)'**

Jelke

Foto bij Baggelhuizen in Neopreen

Visverslag: Baggelhuizen in Neopreen

Het is oktober 2014 en ik heb zin om met mijn vismaat Jelke op iets anders dan voortjes in de polder te gaan vissen. Het seizoen voor snoek is nog niet aangebroken en Geestmerambacht is dankzij het mooie weer nog een grote BBQ locatie. Ik opper het idee om een dagje naar Baggelhuizen te gaan en bel de Noord Nederlandse Vliegvis Vereniging. Als ik een waarnemend clublid aan te telefoon krijg, wordt me verteld dat het water nog veel te warm is voor de forel, zodat vissen geen zin heeft. Wel krijg ik het advies om eens in december te komen als het water afgekoeld is. De club is zelfs van plan 400 beekforellen uit te zetten, dus dan maakt het extra aantrekkelijk om in de winterperiode te komen. We besluiten die dag in oktober toch maar voortjes te gaan vangen.

Begin december bel ik de club in Baggelhuizen weer op en vraag naar de omstandigheden. Het antwoord is nu bemoedigender, want er wordt goed gevangen op de plas. Er zijn dan nog geen beekridders of andere forellen uitgezet, maar het bestand wordt geschat op zo'n 800 exemplaren. Een dagje vissen levert gemiddeld zeven vissen op. Het uitzetten van forellen is nog niet gedaan omdat de kweekvis in paaistemming is of zelfs eitjes draagt. Daar zijn ze dan drukker mee dan met zichzelf voeden en heeft uitzetting om vis te vangen voorlopig geen zin. Maar de eerder uitgezette vis op Baggelhuizen heeft daar geen last van. Ik besluit met enkele maten een dagje te gaan vissen. We plannen de trip op 28 december, maar dan slaat het weer om en sneeuwt een deel van Nederland onder. Ik krijg geen contact met de club in Baggelhuizen en we besluiten de visdag uit te stellen. Je wilt niet twee uur rijden om beteuterd bij een bevroren plas te staan. We gaan het nieuwe jaar in om meteen op 2 januari een goed voornemen – 'veel strakke lijnen' – in de praktijk te brengen. Jelke staat om 06.30 goedgehumtst voor de deur en even later halen we ook Ruard en Martien op. Nog ruim voor negen uur arriveren we in Baggelhuizen waar we door een enthousiaste beheerder uitvoerig gebriefd worden over de situatie. De eerdere informatie dat er een goed bestand forellen op de plas zit, wordt meteen bevestigd. Ze zwemmen in kleinere scholen rond en het clublid kan met hoge precisie aangeven waar ze gevangen worden. Hij vertelt ons dat de winter eigenlijk de optimale periode is om op Baggelhuizen te vissen. In de zomer worden de vissen inactief en overlijden er veel vanwege de hogere watertemperatuur. De beheerder geeft toe dat het bestand aan forellen eigenlijk te groot is voor de plas in verhouding tot het aanwezige voer in de vorm van insecten en speld aas. Daarom vallen veel vissen af na uitzetting en pakken ze zo gretig alles wat op aas lijkt. Dat is leuk voor de vissers maar roept vragen op over het welzijn van de vis. Voor de Noord Nederlandse Vliegvis Vereniging is het een terugkerend dilemma of om

die reden er nu wel of niet bijgevoerd moet worden. Het is ook een argument om vanaf het voorjaar vissers te vragen de gevangen forel mee te nemen en zo te voorkomen dat ze gedurende de zomer een noodlijdend bestaan tegemoet zien. Beter goed aangebakken dan aangespoeld, is het motto. Voor het eerst begrijp ik beter de Baggelhuizen-cyclus met een optimum als het koud is en een dieptepunt in de zomer. In die cyclus kan je nog steeds leuk vissen in mei, te meer omdat het prettig weer is, maar technisch gesproken kan je beter in degelijk neopreen gepakt de kou trotseren.

De beheerder geeft ons meer details van het succesvol vliegvisseren op de plas. Hij wil ons zelfs meenemen naar de waterkant en aanwijzen waar wij onze vlieg moeten werpen om vis te vangen. Dit aanbod slaan wij collectief af omdat wij nog enigszins het gevoel moeten behouden dat wij in een natuurlijke omgeving vissen. Op Baggelhuizen sta je liever niet met een visgids achter je; het is tenslotte de Glomma niet. Dan wacht ons nog een verrassing, want onze vliegendozen zitten vol groene streamers, buzzers en wetflies, maar volgens de beheerder wordt er nu veel forel gevangen met boobies die met een droge lijn op het water worden gepresenteerd. Gewoon inwerpen en laten drijven, is het advies. Ik kijk enigszins van mij à propos in mijn vliegdozen en vind slechts enkele exemplaren die aan de beschrijving van de beheerder voldoen. Blijkbaar zijn de forellen nog niet overgestapt op natuurlijke voeding, of zijn ze zo hongerig dat ze uit voedselnijd alles pakken? Dat laatste lijkt niet waarschijnlijk omdat er toch een grote mate van selectiviteit in het aasgedrag van de vissen waarneembaar is. Met de nodige scepsis bind ik een geelachtig gekleurde booby aan mijn lijn en ga met mijn maten naar de waterkant. Het voelt een beetje als verkleed zijn als Bassie de Clown en erachter komen dat de dress-code 'smoking' is.

Aangekomen bij de vogelput loop ik met Jelke behoedzaam naar de waterkant. Dit voorkomt niet dat er meteen 20 of meer forellen kolkend hun heenkomen zoeken. Wow, wat een visactiviteit! We hoeven niet het water in en werpen onze boobies een meter of 15 uit de kant. Voordat ik het weet, trekt mijn lijn strak en haak ik een mooie forel van anderhalf pond. De vis weert zich fel, springt uit het water en laat zich na enkele minuten drillen weer onthaken. Ik ben verrast door dit snelle succes en werp mijn booby op ongeveer dezelfde plek terug in het water. Ik heb meteen weer beet, dril ook deze vis, onthaak hem in het water en zet hem weer terug. Binnen een luttele twee uur vang ik zo negen mooie exemplaren. Martien, Jelke en Ruard vangen ook vis, maar in wat mindere mate. Mijn succes lijkt sterk af te hangen van die ene booby die net een centimeter of wat onder het wateroppervlak drijft. Op een gegeven moment verlies ik hem, mijn froghair zal wel vermoeid van het drillen zijn geworden, en daarmee stagneert ook meteen mijn vangst. Nu gaan Jelke

en Martien meer vis vangen door kleine streamertjes onder het wateroppervlak in wisselend tempo binnen te strippen. En in de loop van de middag vangt Ruard enkele forellen met een natte palmer op haak 10. Wij eindigen tenslotte met een mooie gezamenlijke score van 30 forellen.

Opgewekt en innerlijk tevreden gaan we een hapje eten bij een Chinees, zoals de Baggelhuizen traditie ons bijna verplicht. De decolletés van de bediening blijven wat onder (of eigenlijk: boven) verwachting, maar het eten in dit Aziatische restaurant is beduidend beter dan bij eerdere gelegenheden. Tussen de gangen door evalueren we de dag. Voor iedereen is het een ontdekking dat wintervissen op Baggelhuizen zo leuk en succesvol is. Dat veel mensen dit niet weten, werd ons duidelijk omdat wij de enige vissers waren die de hele dag bleven. We kregen slechts van twee clubleden gezelschap langs de waterkant. Heerlijk om met zo weinig vissers aan de plas te staan. Er was veel meer vis dan wij aannamen. En hoewel er een tekort aan voedsel moet zijn, oogde de vis gezond en zeker niet te mager. Daarmee is het verhaal wat mij betreft nog niet helemaal 'rond', want hoe verklaar je dit als er geen recente uitzettingen zijn geweest? En wat gebeurt er als je er nog eens 400 beekridders bijzet? Dat het visbestand dan ruim over zijn 'carrying capacity' heen gaat, lijkt mij overduidelijk. Maar tegelijkertijd vangen we ook in het voorjaar geen vermagerde vis.

Op de terugweg spreken we af in februari of maart nog een keer te gaan als de beekridders zijn uitgezet. De uitzettingscommissie van de Noord Nederlandse Vliegvis Vereniging wil het aanbod van vis meer divers maken, zodat de wat monomane manier van regenboogforel vangen wordt doorbroken. Dat lijkt ons een goed idee. De vangstgarantie van vandaag was leuk, maar het vissen op Baggelhuizen in de winter kan wat spannender worden gemaakt door een meer gevarieerd visbestand. En hoe groot dat bestand kan zijn, zal altijd wel de vraag blijven. Daarmee blijft zelfs Baggelhuizen een beetje onverklaarde natuur.

Bart

In Memoriam: Fred Schmidt

Plotseling bereikte ons het bericht dat Fred Schmidt op vrijdag 20 februari is overleden aan de gevolgen van een hartstilstand. Fred was al jaren lid van De Poldervlieg en een trouwe bezoeker van onze clubavonden. Hij zat steevast op zijn plek links vooraan in het zaaltje van De Geist en was duidelijk aanwezig. Fred had de jeugdige uitstraling van een kwajongen: hij zat vol met humor; vertelde graag een (schuine) mop en had de lachers op zijn hand. Kortom, Fred was een echte sfeermaker. Uiteraard had Fred ook zijn serieuze kanten en was hij een begenadigd vliegbinder die met passie en zeer eenvoudige middelen prachtige creaties van vliegen kon binden. Hij was innovatief met het vlieg binden en plukte overal zijn materialen vandaan: bijvoorbeeld het haar van borstels van de tochtstrip van een draaideur. Ook was Fred een echte family-man en leerde zelfs zijn kleinkinderen vliegbinden en vissen. Hij was regelmatig te vinden aan de gracht of singel in Alkmaar om met zijn maatjes te vliegvissen op voorn. Ooit mochten wij eens kennis maken met Freds' andere passie: het koken van een heerlijke Indische maaltijd, die hij had bereid na het ijsbaanvissen. Enige jaren geleden liet hij ons genieten van zijn eigen gerookte zalm en makreel. Fred laat een lege plek achter in onze club, maar de goede herinnering aan hem blijft. Het zal anders zonder hem zijn. Wij zullen hem missen

Willem

Catch 'n Release

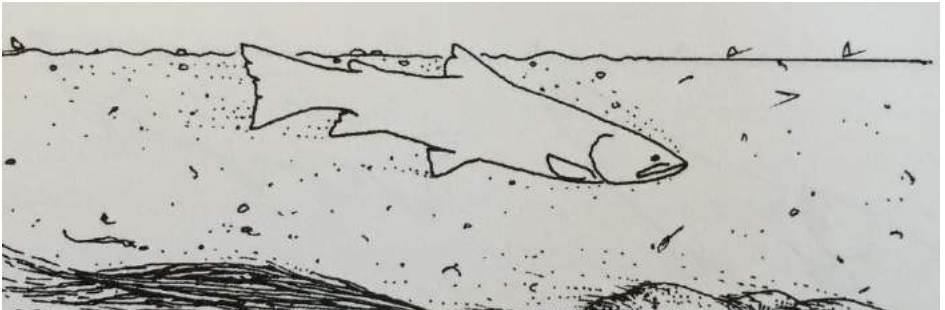
Even voorstellen: Catch 'n Release is een nieuwe rubriek in de Poldernimf. Vind jij ook dat er zo veel informatie over vliegvisserij beschikbaar is, dat je soms door de bomen het bos niet meer ziet? Of dat je het gevoel hebt net dat artikel te missen waar je echt wat aan zou hebben? Met deze rubriek willen wij jou daar een helpende hand bij bieden. Wij gaan interessante boeken en artikelen in tijdschriften en op het internet screenen ('catch') op bruikbare kennis en die voor jou samenvatten ('release'). Dat kan voor jou een reden zijn om er meer over te gaan lezen. Deze eerste keer kiezen wij een stuk uit het boek 'Presentation' van Gary Borger, bladzijden 90 t/m 101 over 'the way fish feed'.

In het voorwoord van dit boek legt Gary de betekenis van de titel uit. Voor veel vissers is het de kunst om een vlieg voor de vis te brengen zodat het op iets eetbaars lijkt. Voor Gary is dat slechts een onderdeel van het totale geheel. Voor een juiste presentatie komt er veel meer bij kijken. Het gaat om het lezen van het water, het selecteren van de beste vlieg en het benaderen van de vis op de juiste wijze. In zijn boek laat Gary ons zien dat forel uiterst selectief kan azen op voedsel dat met de stroom wordt meegevoerd. De drift van voedsel wordt door de omstandigheden bepaald. Er zijn altijd insecten die in het nimfstadium los komen van hun schuilplaats en met de stroom worden meegevoerd. Daarnaast wordt voedsel in vlagen meegevoerd, denk aan ingeregende insecten uit de bomen of *hatches* van meivliegen, sedges, midges etc. Hoe komt het nu dat de vis zo selectief is? Het is geen vorm van vissertje-pest, het gaat om de waarneming van de vis. Wanneer een bepaald type voedsel veel voorkomt in het water zal de vis daarop selecteren. Alle voedsel dat qua kleur, grootte, vorm en beweging overeenkomt met de selectieve voorkeur van de vis maakt een kans om door die vis genomen te worden. Het andere voedsel wordt geweigerd. De primaire trigger van een vis is vaak de vorm van de vlieg die wij ook wel de footprint noemen. De secundaire trigger is de maat en de kleur (hoewel deze ook wel de primaire trigger kan zijn). Wanneer de vis nadert en de secundaire trigger klopt niet, dan keert de vis zich. Dat is een signaal voor de vliegvisser dat hij in de buurt zit van de selectieve voorkeur maar toch een aanpassing moet doen. Een vis die niet gevangen wordt doordat het selectief aas zouden wij niet moeten zien als een sluwe opponent, maar eerder als een gevolg van het instinctieve gedrag van de vis.

Vissen in stromend en stilstaand water voeden zich vrijwel nooit in de volledige waterkolom. De vis concentreert zich op de plaats waar het voedsel zich bevindt. In stromend water kunnen wij uitgaan van twee diepten, de

bovenste waterlaag en de onderste waterlaag. In de onderste waterlaag dienen de nimfen dicht bij de vis te worden aangeboden. Iets te ver boven de vis aanbieden leidt tot uitblijven van resultaat.

Je kunt jezelf afvragen waarom vissen zich naar de oppervlakte begeven om voedsel te nemen als dat betekent dat zij zich kwetsbaar maken voor roofdieren. Wanneer de concentratie voedsel aan de oppervlakte toeneemt dan zal de vis dat risico gaan nemen. Vooral in afnemende lichtcondities zullen vissen in het oppervlakte gaan azen. Nimfen moeten 10 tot 60 seconden in het wateroppervlakte hangen om weg te kunnen vliegen. Makkelijker is een prooi niet te verschalken. Onder of op de waterfilm zal dus veel voedsel aanwezig zijn. Let wel, vissen die in het oppervlakte azen zijn erg schrikachtig en sensitief voor ruwe worpen en wild waden.

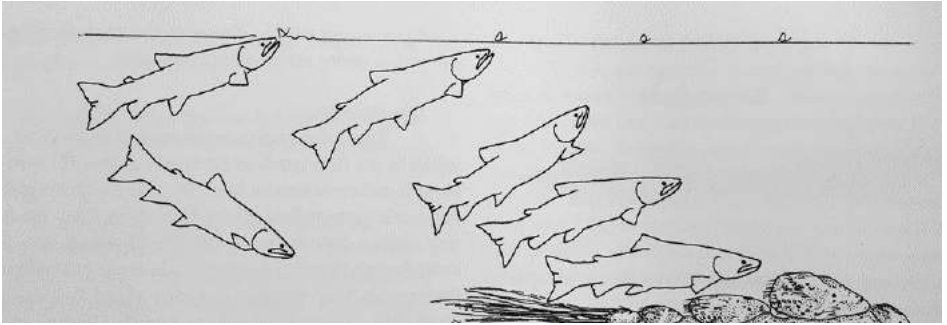
De vis duikt onder na een *rise*

Hoe lees je nu de *rise* van een vis? Kleine vissen die zich voeden met medium tot grote insecten nemen hun prooi vaak met een spetterende *rise*. Wanneer zij kleine insecten nemen dan is de *rise* meestal niet zo wild. Hierop voort bordurend zou je verwachten dat grote vis nog grotere *rise* zou veroorzaken. Dat is echter alleen zo wanneer echt grote prooien zoals een muis worden genomen (check de film op youtube: *once in a blue moon*). Wanneer een vis een klein insect neemt van het wateroppervlakte is er vaak niet veel meer te zien dan een klein kuiltje in het oppervlakte. Dat gebeurt eigenlijk onafhankelijk van de grootte van de vis. Bij grote vissen is er vaak een kleine boeggolf te zien en de grootte van de vis kan geschat worden aan de hand van de grootte van de bek indien die zichtbaar is. Wanneer je goed oplet kun je wellicht de dorsaal-fin en de staartpunt zien.

Ga er niet altijd van uit dat vissen stijgen in de stroomopwaartse richting. In langzaam stromende gedeelten kunnen vissen haaks op de stroomrichting stijgen of zelfs stroomafwaarts. De richting waarin de vis stijgt is interessant. In stilstaand water geeft het aan welke route de vis volgt, in stromend water

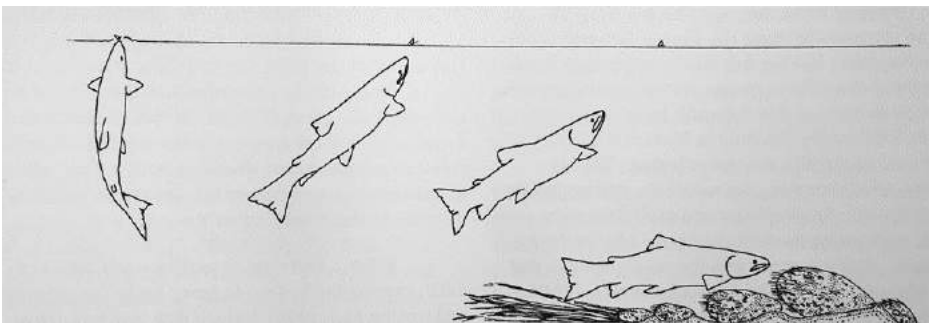
kan je zien wat het aasgebied is van de vis. Gary Borger onderscheidt verschillende soorten *rise*.

Een simpele *rise*: in gemiddeld tot snel stromend water zal de vis, nadat hij zijn voedsel heeft gespot, achterwaarts drijven en stijgen tot het wateroppervlak. Hij neemt het voedsel en zwemt voorwaarts naar zijn schuilplaats. Het is een snelle en efficiënte manier en de vis verblijft slechts kort in de stroming.

Een simpele *rise*

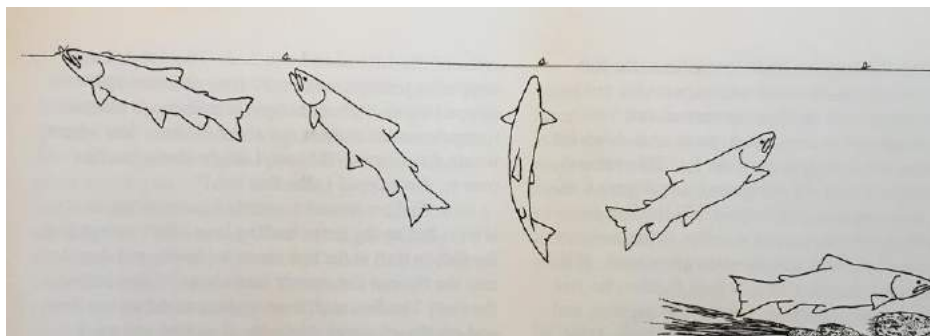
De samengestelde en complexe *rise*: in langzaam stromende wateren kan de vis een simpele *rise* uitvoeren net als in snelstromend water. Wat ook voorkomt is dat de vis meedrijft met het voedsel en het bestudeert voordat hij toeslaat... of juist niet. Soms hangt de vis verticaal in het water en inspecteert het voedsel. Om toe te slaan zwemt de vis recht omhoog. Deze manier van voedselnemen wordt de samengestelde *rise* genoemd.

Een samengestelde *rise*

Bij een complexe *rise* drijft de vis ook met zijn voedsel mee, maar keert hij zich en kijkt dan stroomafwaarts. Wanneer hij besluit het voedsel te nemen,

dan keert hij 180 graden en gaat terug naar zijn standplaats. De driften van zowel de samengestelde als wel de complexe rises kunnen zeer lang zijn. Het bepalen van de plaats van de vis is daarmee lastig.

Een complexe rise

De *cruising rise*

Om het nog iets complexer te maken voor de visser in langzaam stromend, water hoeven vissen zich niet aan een vast positie te behouden. Onder dergelijke omstandigheden kunnen ze in een *feeding lane* al *risend* langzaam stroomopwaarts zwemmen. Aan het einde van deze *feeding lane* laat de vis zich terugzakken en begint weer van voren af aan. Dergelijk *cruisende* vissen zijn moeilijk te vangen.

De *jumping rise*

Vreemd genoeg zijn er forellen die volledig uit het water springen om voedsel te nemen. Zowel kleine- als grote vissen doen dit. Wanneer zo iets zich voordoet, dan schrik je even als visser en vereist het enige zelfbeheersing omdat de haak pas gezet moet worden als de vis weer onder water is verdwenen. Ik heb dat zelf al een aantal keren meegemaakt. Het lijkt alsof de vis de prooi eerst onder water wil drukken. Ik heb in een enkel geval ook vissen vals gehaakt.

Ja, en wat leert dit ons?. De simpele *rise* hoort bij een vis die (in het algemeen) niet selectief aast. Wanneer de kunstvlieg qua kleur en footprint op het origineel lijkt, levert het een aanbeet op. Wanneer de vis alle voedsel grijpt zijn spinvissers, bait-vissers en vliegvisser even kansrijk. Echter, wanneer een vis selectief aast, kan de vliegvisser zijn voordeel doen ten opzichte van de andere vissers. En juist dan kan de vliegvisser ongelofelijk veel vangen. De aanbeet van een selectief azende vis heeft de vorm van de samengestelde of complexe *rise*. De vis is kieskeurig en drift met het aas mee zodat de plaats van aanbeet niet de ligplaats van de vis hoeft te zijn. Van de manier waarop

een vis aanbijt, is af te lezen hoe het aasgedrag is. Daar passen wij de presentatie van onze vlieg op aan: onder de waterfilm, of juist droog. Geen activiteit aan de wateroppervlakte doet de vliegvisser naar zijn nimfen grijpen. Maar wat moet je doen wanneer de vis selectief aast, welke vlieg binden we dan aan? In de volgende nimf gaan wij dieper in op deze vraag.

Jelke

Foto bij Op Sterk water: de Beverkoog

Op Sterk Water: de Beverkoog

De Beverkoog bestaat uit twee gescheiden watersystemen, het hoge en het lage water. Het hoge water ligt dicht tegen St. Pancras aan, het lage water loopt in en soort ovaal in het midden en oosten van de Beverkoog. Het is een soort woest parkje tussen St. Pancras en het kanaal Alkmaar/Kolhorn met in het midden een bedrijventerrein, waar je overigens bijna niets van merkt. Er is ook een goede kans om ijsvogels te zien! Frits vist er regelmatig en meestal in het hoge water, dat wat smaller is maar ook kronkeliger en lieflijker dan het lage water. Ook nog lastiger werpen dan het lage water dus moet je er veel rolworpjes maken. Het hoge water heeft een wat grotere visdichtheid dan het lage water maar de vis is vaak wat kleiner, max 65 cm snoek, maatse baars 20/25 cm en rietvoorn idem. In het lage water wordt in ieder geval de snoek wat groter. Er zat vroeger ook grote baars en voorn, maar daar hoor je nu niet veel meer van. De meeste snoek in het lage water lijkt, de laatste jaren zeker, te liggen in het deel ten noorden van het VSM kantoor. De Beverkoog is water wat Frits voornamelijk bevest als er veel wind staat of als er veel regen dreigt, omdat het tamelijk beschermt is.

Het hoge en lage water was in december nog mooi helder, dus felgekleurde of grote vliegen zijn niet nodig. Kleine streamers 4/5 cm en eenvoudige nimfen zijn voldoende. Frits heeft eind 2014 twee keer een paar uurtjes gevist in de Beverkoog, en eenmaal drie 3 snoeken en wat baarsjes en eenmaal twee snoeken en wat baarsjes gevangen. Hans Kluken had ook nog wat aardige rietvoorns op nimfen. In het lage water zou je met de streamer wat groter kunnen vissen. Ook in de Beverkoog is succes niet gegarandeerd meestal vang je er wel wat snoeken en soms meer dan dat. Misschien komt dat omdat ze daar gaan vissen als het wat wonderig weer is met een donkere regenachtige lucht. In de zomer is het ook minder interessant, met veel planten en riet en vooral het lage water is snel troebel. Als je alleen in het hoge water gaat vissen met de streamer is de # 4 hengel een minimum maar voldoende. Wil je switchen tussen hoog en laag en met een streamer vissen is een # 5 hengel beter. Met de nimf kan het lichter natuurlijk. Nog wel van belang, het hoge water is maximaal 1 meter diep, het lage water 1 1/2 m. Lange leaders zijn dus niet nodig, is wel zo makkelijk met werpen.

Geschiedenis van de Beverkoog

Over de Beverkoog is op Internet niet veel terug te vinden, de indruk is toch dat het een weinig intensief gebruikt polderlandschap was. Aan de noordzijde zijn wat oudere boerderijen of landarbeiderswoningen te zien die hoogstwaarschijnlijk uit het begin van de vorige eeuw stammen. Wat ik nog

wel tegenkwam is dat er in die tijd nog turf gestoken werd in de Beverkoog wat wel iets zegt over de grond in het gebied. In een artikel uit het November nummer van 1984 in de Beet wordt het gebied beschreven als typisch polderlandschap met een redelijke voorn/snoek/baars bezetting. De foto's geven een beeld van een kaal polderlandschap. Het bedrijventerrein is er eind jaren 80 van de vorige eeuw gekomen, wat ook wel zal opgaan voor de aanplanting die het gebied nu een parkachtig karakter geeft. Ik heb er veel gevist in het begin van mijn vliegvis carrière, begin jaren negentig en toen was het al aardig begroeid. De Beverkoog was dan ook voor veel oudere vliegvisser van de Poldervlieg een leerterrein zowel wat betreft de benodigde werptechniek als de bindtechniek want je verspeelde nogal wat vliegen in de bomen achter je.

Biologische bijzonderheden

23 februari was het mooi weer. Dirk en Ruard hadden afgesproken om in de Beverkoog beestjes te scheppen, zoals ze dat al snel gingen noemen. Dirk had zijn PH meter meegenomen en twee schepnetjes en Ruard had een teiltje met een lichte bodem bij zich. Ze gingen eerst naar het hoge water vlakbij waar vroeger de ingang van de VSM was. Op die plek hadden Ruard en Frits al eens, misschien wel dezelfde, een snoek gevangen. Er ging wat water in het teiltje en daarna haalden ze de schepnetjes door het water heen en vlak langs de bodem. De netjes spoelden ze uit en daarna ging de bak op de bagagedrager van Dirk zijn fiets. Langzaam kwam het water tot rust. Eerst zagen ze de snelle diertjes: vlokreeftjes en watervlooien en cyclopsen. Plotseling begon één van de takjes te bewegen en er kwamen ook wat pootjes uit. Dat was duidelijk de larve van een schietmot (ook wel sedge of caddis genaamd). Ook kwam er ineens een garnaaltje tevoorschijn, helemaal doorzichtig op twee oogjes na. Het water kwam nog meer tot rust en daar bewogen nog drie stukjes riet: duidelijk een andere soort sedge. Ze waren ook kleiner dan de eerste soort die ze als eerste zagen. Daarna de PH nog meten. Die was erg hoog vond Dirk: ongeveer 9. Dat is erg basisch. Ruard wist te vertellen dat in zuur water de vis, de planten en de kleinere diertjes niet al te goed gedijen en dat ze daartegen kalk in Engelse riviertjes storten, maar of dat basische water nou zo goed is voor dieren wist hij niet. Ze snapten ook niet zo goed waardoor het water zo basisch is. Ze hebben nog op een aantal andere plaatsen diertjes geschept en ook de PH gemeten. Alleen aan de oostkant van de Beverkoog vonden ze ook nog grote vlokreeften (13 mm) en zowaar vijf duikerwantsen.

Uiteraard kunnen aan deze resultaten geen enkele wetenschappelijke waarde toegedicht worden, want Dirk en Ruard hebben zomaar op de gok hun

schepnet te water gelaten; ook het aantal keren heen en weer trekken met het netje hebben ze niet geteld.

Het vliegviszen op 15 februari

Mail van Dirk:

Na 1,5 uur in de kou zonder resultaat heb ik het voor gezien gehouden en ben naar jullie op zoek gegaan. Naar de Benz garage en weer terug. De auto van Bart stond er nog. De andere kant op en daar kwam ik Frits tegen die net een snoekje had gevat. We zijn samen naar de plaats van de auto gereden maar de auto was weg. De volgende keer telefoonnummers uitwisselen wat mij betreft. Bij dit weer is thuiskomen lekker, een mok thee smaakt dubbel zo goed.

Mail van Bart:

Gisteren net als Dirk, Frits en Jelke flink kou geleden; de buitentemperatuur haalde met een schrale twee graden en flinke oostenwind bij lange na niet de voorspelde acht graden boven nul. Eenmaal bij de Beverkoog stonden we stil bij het plotseling overlijden van Fred. De laatste clubavond sprak ik hem nog en vroeg hem of ik hem kon interviewen voor de Vice of Holland. Hij antwoordde op zijn kenmerkende wijze, dat hij dat graag had gedaan omdat hij unieke vliegen zou kunnen binden, waar iedereen mee zou vangen, maar dat hij het thuis te druk had met zorgen voor zijn vrouw en kleindochter. En dan is hij er zo maar niet meer.

Op het parkeerterrein van de VSN was ik in dubio hoe ik zou gaan viszen. Ik had me voorbereid om te gaan nimfen, maar toen Jelke en Dirk dat ook gingen doen en Frits enthousiast was over de kansen op snoek, heb ik ook mijn # 5 hengel opgetuigd met een streamertje dat hij voor mij had gemaakt. Frits nam meteen de rol als vliegvisgids op zich door mij naar de kant van het water te begeleiden en aan de wijzen waar met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid een snoek op mij lag te wachten. Nog net niet met een opengesperde bek waar ik slechts mijn streamer met een goed gerichte worp in hoefde te werpen. Precies volgens instructie wierp ik 'm onder de boom, maar helaas was het beloofde exemplaar of te lui of net volgevreten. In ieder geval gebeurde er helemaal niets. En zo werd de toon gezet voor een middagje 'blanken' – want wat ik ook probeerde, ik ving niets. Van Jelke en zijn nimfen verwachtte ik meer, maar ook dat bleek een niet vervulde verwachting. We zagen nog wel tweemaal een snoek luidruchtig het water beroeren, maar belangstelling voor mijn streamer hadden ze niet. Tegen half vier stopten we ermee, handen blauw van de kou. Frits had wel een snoekje gevangen en viste nog even door, om er nog een tweede exemplaar aan toe te voegen. Dat is toch wel opmerkelijk. Jelke, Dirk en ik vingen helemaal niets

en hij toch weer twee snoeken. Dan doet hij toch iets goed, bedacht ik mij, maar wat hij nu zo anders deed dan ik, kon ik niet direct duiden. Natuurlijk heeft Frits veel meer ervaring met deze vistechniek dan ik, en blijkbaar loont dat. En dus kwam ik er niet mee weg om de schuld op de oostenwind of de kou te schuiven, maar was het waarschijnlijk weer een combinatie van techniek en doorzettingsvermogen dat het verschil heeft gemaakt.

Mail van Jelke:

Hoewel mijn zondag-ochtendwandeling door de duinen van Egmond niet bijster koud aanvoelde, het vissen in de middag was dat zeker wel. Met een paar warme laarzen en een goede jas kun je het wel even uithouden, maar comfortabel is anders. Ik had mij voorgenomen om met de nimf te gaan vissen en eventueel uit te wijken naar een kleine streamer als dat succesvol zou kunnen zijn. Bart en Frits gingen voor de snoek en Dirk en ondergetekende waren moreel verplicht om de nimf uit te laten. Geen probleem want in ieder geval zwemt er meer voorn dan maatse snoek in het water, en een simpele kansberekening maakte dat ik koos voor het nimfen met een korte #4 hengel. Mijn nimfdoos was goed gevuld en alle maten waren overvloedig aanwezig. Ik startte in het 'hoge' gedeelte van het water achter de Beverkoog en signaleerde daar geen vis.

Het werpen bij deze visstek werd wel beperkt door de begroeiing en dat maakte dat niet elk plekje goed was af te vissen. Ik ben veel nimfen in de bomen verloren en begon zo langzamerhand wel een beetje te balen, iets wat ik niet zo gauw heb op een dag vissen zonder vangsten. Wij verplaatsten ons naar het water achter de VSM. Daar visten Bart en ik nog even verder en plots zag ik een attaque van een snoek. Gezien de grootte van de kolk vermoedde ik dat het een mooi poldermaatje was. Ik riep Bart en hij viste de stek nauwkeurig af. Helaas zonder reactie van de snoek. Even verderop zag ik kleine vis in de oppervlakte en probeerde ze aan te werpen. Doordat ik laag stond, met riet en een soort dijkje achter mij was dat met mijn korte hengel geen sinecure. Bij elke worp moest ik kijken of er geen wandelaars achter mij stonden en regelmatig zat ik vast in het riet. Hier verspeelde ik de meeste nimfen in de bomen en als ik de lijn op het water had, waren de aanbeetjes die ik kreeg niet te verzilveren. Dit, gecombineerd met de enthousiaste aanmoedigingen van mijn vismaat, deed mijn humeur dalen tot onder de gevoelstemperatuur van die dag. Het liefst had ik op dat moment een hengel gebroken, maar ik kreeg de Shakespeare van Frits niet te pakken... En toen ik die middag weer het huis binnen stapte, riep Renie vanuit de keuken 'En, heb je lekker gevestigd?' En ik antwoordde 'Ja, heerlijk er even uit schat, maar de volgende keer pak ik mijn spinhengel'.

Mail van Frits:

Ik denk dat de oostenwind een kleine rol heeft gespeeld, de luchtdruk was wel stabiel. Wat wel meespeelde, was het gebrek aan wind en af en toe zon. De Beverkoog is een prima plek om naar uit te wijken bij veel wind en regenachtig weer vanwege de beschutting, maar is aan de andere kant veel minder goed bij weinig wind en zon. Op aantallen bepalen wie goed vist of niet, is met snoekvissen lastig. Je vangt er zelden veel dus geluk speelt ook wel een rol. Twee snoeken vangen, een die proeft aan de streamer en een gemiste baars kan je niet alleen op het conto van beter vissen schuiven. Wel is het belangrijk je veel te verplaatsten en te zoeken, het viel mij op dat jullie wel erg lang op een plek bleven vissen. Juist op een dag als afgelopen zondag toen snoek en voorn weinig actief waren, moet je veel verplaatsen. Ze zullen dan ook niet genegen zijn je streamer vanaf een grotere afstand te gaan halen en grote scholen actief azende voorn zal je ook niet gauw tegenkomen. En van veel verplaatsen krijg je het ook minder koud. Het valt mij wel op dat de begroeiing als bijzonder hinderlijk wordt ervaren. Dat maakt zeker het hoge water inderdaad erg lastig vissen met veel vliegverlies en ergernis door het steeds weer moeten knopen van leaders. Dit terwijl juist op het hoge water de meeste vis te vinden is en die lastige hoekjes en stukjes vaak het meest interessant zijn. Ik heb jullie ook weinig een rolworpje zien maken terwijl dat toch zeker op het hoge water een heel effectieve wijze van werpen is. Overigens viel de kleur van het water mij wat tegen. Ik dacht eerst dat het water aan het keren was na de vorst maar dat lijkt niet het geval. Regen? Het hoge water, zeker het noordelijk deel, was overigens beter dan het lage water.

Conclusie over de Beverkoog

Wat betreft de vangsten zullen de meningen over de Beverkoog als goede vliegvisstel ook na deze testdag blijven verschillen. Toch waren de redactieleden het erover eens dat het een leuk gebied is om te bevissen, juist door het struinkarakter.

De Redactie

Nagekomen mail van Frits:

Afgelopen zondag toevallig nog een keer geweest, wel veel zon af en toe, maar ook een lekkere kabbel op het water. Drie uurtjes alleen op het hoge water gevist, vier snoeken van 50-60 cm en een baars van 28 cm gevangen. Ze zitten er dus echt wel. Maar je moet wel lopen!!!

Boekbespreking: Klein maar Fijn

Op zoek naar boeiende vliegvis- en bindliteratuur in interessante winkels kom je af en toe werkjes tegen die zijdelings met vliegvissen te maken hebben. Gewoon over vissen zal ik maar zeggen en dan op een speciale manier op anekdotische- en filosoferende wijze. Ik heb het over kleine boeken, formaat A5, waarin de schrijver citaten heeft opgenomen, triviale zaken te berde brengt of filosofeert over onze hobby. Niet iedereen houdt daarvan, maar ik wel. Lekker om zo maar even te pakken en een viswijsheid te verorberen. Het ligt niet zwaar op de maag. Zo'n boekje ligt op de leuning van de bank of op een tafeltje, gemakkelijk voor het grijpen. In de loop van de tijd heb ik vier Engelstalige boekjes verzameld. Ongetwijfeld heeft het Duitse volk er ook een aantal geproduceerd en de Fransen hebben zich ook niet onbetuigd gelaten, denk ik. Daar ga ik nog een keer zoeken. Hier komen mijn vier Engelstaligen:

1. *Flyfishing and the meaning of life* door Waden N. Brooks (lijkt wel een pseudoniem), 2006, Voyageur Press St Poul, MN. Op elke bladzijde staat een foto of tekening met een citaat van een vliegvisser. Het is een mooi uitgevoerd en leuk geschreven boekje. Je leest er b.v. in: *Some wise guys defined fishing as handling a piece of string with on one end a damned fool and on the other end a worm. This is a silly definition because fisherman use flies.*

2. *1000 Pearl of Wisdom* door Nick Lyons, 2013, Skyhorse Publ. NY. Dit boekje heb ik al eens besproken in deze rubriek. Het is ingedeeld in hoofdstukken met elk een speciaal onderwerp en verwante wijsheden, zoals *Big Fish: no man who has ever lost a truly noteworthy fish has ever forgotten it* (Arnold Gingrich, 1973).

3. *The Fishing Companion* door H.D. Thoreau, 2005, Robson Books. Dit boekje staat vol wetenswaardigheden, grappen, puzzels en citaten. Echt iets om naast het bed te hebben als andere bezigheden daar niet mogelijk zijn. Om maar een voorbeeld te noemen: *A gal's best friend is her Gillie.*

4. *Fly-Fisherman's Guide to Meaning of Life* door Peter Kaminsky, 2008, Skyhorse Pub NY. Dit is een filosofisch boekje. Het is ingedeeld in hoofdstukken met een bepaald thema, zoals *Getting older* en *Ethics and Free Will*. De auteur geeft zijn mening en het is een redelijk diepzinnig boekje.

Deze vier boekjes zijn mooi en stevig uitgevoerd, en voor weinig geld te koop op het net of bij Foyles in Londen.

Dirk Barendregt

sinds 2006

vliegvisprodukten & kunstaasprodukten
KvK 50806211

www.muddler.nl verkoop@muddler.nl

- > vlieghengels & reels
- > vliegenlijnen- leaders & backing
- > onderhoudsmiddelen vliegenlijnen
- > vliegen, floatants & oils
- > kunstaas, prachtig assortiment
- > vliegbind-accessoires
- > vliegvis-accessoires
- > vliegbind-materialen
- > vliegbind-gereedschappen
- > ruime keuze vliegenderozen
- > belly boats & toebehoren

- ! gegarandeerd veilig on-line betalen
- ! geen extra kosten voor credit cards
- ! minimale verzendkosten
- ! geen minimum orderbedrag
- ! afhalen op afspraak mogelijk

ACTIE: 100 vliegen uit ons assortiment
35 euro (zolang de voorraad strekt)

ACTIE: bij iedere hengel
50 vliegen uit ons assortiment
(zolang de voorraad strekt)

